

Н

ародовладддя повинно ґрунтуватися

не тільки на теорії, а й на фінансах

Ось уже майже рік, як Надія Володимирівна БІЛОКУР – голова Березотської сільради Лубенського району Полтавщини. Уперше за довгу історію села місцеву громаду очолила жінка. Вродлива, розумна, авторитетна. Одне слово, головиха. На неї чекали в селі.

Люди кажуть, що тут назбиралося чимало проблем, які спроможна розв'язати саме жінка. Та вона впевнена, що самій, навіть при такій поважній посаді, їй не впоратися, тільки командою треба братися за розв'язання спільних проблем. А що в перші дні головування посадила калачики на ганку, почистила шафи, скрізь гарненько повимітала, помила – ну, на те ж вона й жінка. Дружина, мати трьох дорослих дітей і вже молода бабуся. І можна сказати, що не тільки власних дітей зростила. У місцевій школі 10 років пропрацювала вчителькою початкових класів, 15 – завідувала дитячим садочком.

А село Березотча свого часу було відоме на весь Радянський Союз завдяки унікальному науководослідному інституту лікарських рослин. У тодішніх аптеках чи не кожна упаковка цілющого зілля свій початок брала саме звідси. Недарма Петро I після перемог у битвах із Карлом XII та й зі своїм колишнім прибічником, згодом – відступником, а нині національним героєм Мазепою зрозумів (а може, якийсь практичний німець підказав), що саме тут, на цих благодатних землях, ростуть природні ліки. Тому-то за його вказівкою саме в Лубнах, за 13 кілометрів від Березотчі, й було створено чи не найпершу на теренах Російської імперії аптеку. Та й тепер знаменитий інститут існує, хоч і в скороченому варіанті – як дослідна станція лікарських рослин. Втратити цю золотоносу жилу дуже легко, сумно зітхає головиха. Бо зарадити нічим не може. Це не в її юрисдикції, так би мовити. Вона лише старається допомогати, як вдається, щоб гордість її рідного краю вижила й утрималася. Це ж і робочі місця, зрештою. І здоров'я нації, зауважте. Он ліки які дорогі! А тут їх іще, слава Богу, – море! – на левадах понад Сулюю, у полях...

– То в громаді тепер, мабуть, півсела ваших вихованців?

– Ну, не могу так сказати. Але втішно, що чимало моїх підопічних уже й самі стали батьками. А дехто й депутатами сільради.

– От ви зайшли до цього кабінету, навели лад. Сіли за стіл. І які далі проблеми пішли?

– Бачите, це моє рідне село. Я тут зросла, знайшла себе як фахівець. І, звісно ж, не була осторонь життя громади. Різні проблеми, труднощі села (а їх за останні роки ставало дедалі більше), моє бачення виходу зі, здавалося б, безнадійних ситуацій і примусили зробити рішучий крок – балотуватися на цю відповідальну посаду. Бо куди оком не кинь – скрізь слабкі ланки. Не збираюся критикувати попередника. Так, мабуть, склалося в часі, що кризові явища нашарувалися одне на одне. Навіть першу зустріч із людьми ніде було провести. От з того й почали: з території клубу вивезли 15 тракторних причепів сміття. Згодом закликали людей прибирати вулиці, громадські місця. Наприклад, на зупинках маршруток. Ось через дорогу – сільський парк. Та ніколи там не здійснювали санітарні обрізки, вирубки. Але не думайте, що за наших умов це так просто. Треба було виготовити документацію. А це гроші. Нам їх, звісно ж, катастрофічно бракує. Далі не жаліюся – зробили! Десь зекономили, десь знайшлися добровільні помічники – отак і почали свої перші кроки. Що особливо тишить: трохи пізніше молодь виявила ініціативу прибирати на наших сільських пляжах. Самі знайшли можливість для вивезення сміття. Сільрада, чим змогла, допомогла. У результаті виграли всі. Тепер наші дівчата й хлопці самі стежать за порядком на пляжах.

– Тобто екологічні проблеми прийняли жителів села?

– Звичайно, сміття, відходи життєдіяльності треба ж кудись дівати. У

нас є сміттєзвалище, але його необхідно узаконити. А це знову ж такі великі кошти. Як для нас – чимала сума. Утримання сміттєзвалища – теж кошти. І що тут вдієш? Якщо підеш своїм шляхом, будеш винна, не робитимеш нічого, теж по голівці ніхто не поглядить. Але! Своєю командою, тобто з депутатами сільради, з місцевими підприємцями (їх, щоправда, поки що четверо), зрештою, з активістами, працюємо над проблемою.

Бюджет у нас дуже слабенький. Його поповнення – крихточки. Вищестоящі органи залишили нам, так би мовити, надходження до бюджету, знаєте, з чого? З туристичного виду діяльності, з паркування... Де це все в селі? Де ті парковки, де ті туристи? Щоб вони сюди поїхали чи пішли, а місця в нас чудові, цілу інфраструктуру треба підняти. Знову ж такі потрібні гроші.

– Відомо, що загрозливою тенденцією для нинішнього українського села є пиятика. Ви розмірковували над тим, як приступати до викоренення цього зла?

– Складне питання. На ньому зійшлося чимало нерозв'язаних проблем. Наш перший крок – допомога молоді в занятті спортом. Маємо з минулих часів гарний стадіон – нехай тепер без лавок, без огорожі, але він є. Шкільний учитель фізкультури, безкорисливий ентузіаст Віктор Онисимович Симончук організував футбольну команду. Мені теж довелося вивчити ази футболу, принаймні, тепер знаю, скільки учасників команди має бути. На власні

гроші закупили м'ячі, аптечку. Транспорти забезпечило наше державне сільськогосподарське підприємство «Дружба». Форму, ту, що була, підновили. І почали. У першому ж матчі наші хлопці перемогли. Тепер ось успішно проходять у півфінал. Сільська молодь сприйняла це з ентузіазмом. То все добре!

У боротьбі з пияцтвом один у полі не воїн! Усім слід згуртуватися. Бачите, що виходить: чітких норм боротьби із самогонварінням поки що нема. Навіть якщо відомо, в якій хаті женуть самогон, дільничний просто так туди не заїде, щоб офіційно перевірити. Звісно, ми стараємося вести роз'яснювальну роботу, дбаємо, щоб і кафе дотримувалося графіку роботи: пізні гуляння практично не дозволяються – лише до певної години.

От той же клуб. Наступного року за допомогою райдержадміністрації, управління культури, маємо надію, його буде поставлено на капремонт. Це хороша подія для нас. Добиватимемося, щоб усе відбулося так, як заплановано. І от іще важливо: свою сільську бібліотеку, яка пропадала у приміщенні клубу, ми переселили до дитячого садочку, площі котрого дозволили здійснити цей замір. Як то кажуть, лихо не без добра. Хоч діток стало менше в садочку, але й книги врятовано, і здоров'я працівників бібліотеки тепер поза небезпекою. Гадаю, збереження та розвиток культурного потенціалу теж позитивно позначатимуться на способі життя громади.

– Нині українське село перебуває в передчутті адміністративно-територіальної реформи...

– Гадаю, що, можливо, в ході її реалізації якісь фінанси зекономляться, щось повернеться на краще. Але сільська людина постраждає, це найперше. Згадайте, як повсюдно закривали дитячі садочки. Тепер же, щоб відновити їхню роботу, скільки ресурсів треба?

Є гарне давньоримське прислів'я: зміною не змінюючи. Знайти розумний баланс хоч і дуже важко, але треба. У реальному житті за схемою, нехай дуже правильною, навряд чи щось відбувається. Так, об'єднати в одну купу 5–6 сіл теоретично ніби й непогано. А насправді? Ті маленькі села зникнуть. З ними підуть у небуття наші традиції, культура. Ми ж за великим рахунком – аграрна країна. Дайте громаді опікуватися своєю територією, дайте наповнення місцевого бюджету. Якщо це село, то там мають бути нехай маленький, але дитячий садочок, і медпункт, і школа, і сільрада. Тоді все житиме. Народовладдя повинно мати підвалини, основи. Не тільки теоретичні, а й фінансові. Це проста істина. Вірю, ми до неї обов'язково наблизимся.

Записала Людмила БАРАНЕВИЧ.
Фото автора.

Сільській церкві Покрова Богородиці – 125 років

Цього року врожай на гарбузи щедрий, тож родина Чобів тішиться: всім вистачить гарного продукту

Дати

11 листопада
1999

На знак протесту проти неналежного фінансування Лісабонського зоопарку перед стінами португальського парламенту опинилися лев, тигр і п'ятеро лемурів.

Бажаючи привернути увагу законодавців до проблем диких тварин, директор установи провів їх вулицями столиці на відкритих вантажівках, а потім на декілька годин залишив перед будівлею парламенту, пояснюючи свій вчинок тим, що остання програма розвитку зоопарку прийнята ще 1990 року. Відтоді було реконструйовано більшу частину парку, поліпшено інфраструктуру. Колектив задіяли в освітніх програмах і проектах зі збереження дикої природи. Однак майже через десять років фінансування цієї програми припинили. Як результат зоопарк міг втратити роль наукового, дослідницького й туристичного центру, хоча й мав статус суспільно корисної організації ще з 1913 року.

Нині тут налічується близько 2000 тварин 360 видів. Більшість із них було привезено ще на початку XX століття з країн Африки та Бразилії. Зоопарк вважався одним із найкращих у світі. Заснований 1884 року за ініціативою зоологів Педро ван дер Лана та Хосе Томаса Сузи Мартінса, підтриманих королем Португалії Фернанду II і поетом Хосе Віченте Барбозою ду Бокаже.

Ю. Ц.

